

KELTAINEN KIRJASTO

AMOS OZ

KELTAINEN KIRJASTO

AMOS OZ:

- Ehkä jossain muualla (1966, suom. 1977)
Mieheni Mikael (1968, suom. 1978)
Pahanneuvon vuori (1976, suom. 1981)
Israelin maassa (1982, suom. 1983)
Kuolemaan asti (1971, suom. 1987)
Täydellinen rauha (1982, suom. 1988)
Musta laatikko (1988, suom. 1990)
Naisen ikävä (1989, suom. 1993)
Pantteri kellarissa (1995, suom. 2000)
Meri on sama (1999, suom. 2002)
Tarina rakkaudesta ja pimeydestä (2002, suom. 2007)
Älä kysy yöltä (1994, suom. 2010)
Fima (1991, suom. 2012)
Juudas (2014, suom. 2018)

AMOS OZ

Juudas

Suomentanut

MINNA TUOVINEN

KUSTANNUSOSAKEYHTIÖ TAMMI
HELSINKI

Hepreankielinen alkuteos *Ha-besova al-pi Jehuda* ilmestyi 2014.

Copyright © 2014, Amos Oz

All rights reserved.

Suomenkielinen laitos © Kustannusosakeyhtiö Tammi, 2018

Painettu EU:ssa.

ISBN 978-951-31-8461-2

Deborah Owenille

*Katsohan, petturi juoksee pellonlaitaa.
Ei eläviä, vaan kuolleita
olkoot ne, jotka heittäväät ensimmäisen kiven.*

NATAN ALTERMAN: ”PETTURI”,
TEOKSESTA *Köyhäin ilo*

1.

Tämä on kertomus talvipäivistä vuosien 1959 ja 1960 vaihteessa. Se on kertomus erheestä, himosta ja yksipuolisesta rakkaudesta, ja se esittää uskuntoon liittyvän kysymyksen, joka jää vaille vastausta. Osassa rakennuksia saattoi yhä nähdä merkkejä sodasta, joka oli jakanut kaupungin kahtia yhdeksän vuotta aiemmin. Illan tullen taustalta voi kuulla etäisen harmonikan soinnin tai huuliharpun kaihoisan äänen suljettujen kaihtimien takana.

Monien jerusalemlaiskotien olohuoneen seinillä roikui van Goghin pyörteisiä tähtiä tai liekehtiviä sypressejä, pienten huoneiden lattioita peittivät ainaiset olkimatot, ja *Ziklagin päivät* tai *Tohtori Živago* lepäsi alassuin itämaisella kankaalla päällystetyllä vaahtomuovipatjalla ja patjan päällä lojui kasa koruompelein kirjailtuja tyynyjä. Valopetroolilämmittimen sininen liekki hehkui illat pitkät. Huoneen nurkassa nököttävästä tykin hylsystä versoi taidokas asetelma orjantappuroita.

Joulukuun alussa Shmuel Ash päätti lopettaa opintonsa yliopistossa ja lähteä pois Jerusalemistä. Tämä johtui siitä, että hänellä oli ollut epäonnea rakkaudessa, siitä että hänen

tutkimustyönsä oli jumissa ja ennen muuta siitä että hänen oli isänsä vararikon vuoksi pakko etsiä itselleen työtä.

Hän oli raamikas ja parrakas nuorimies kahdenkymmenenviiden ikävuoden korvilla, ujo ja herkkätunteinen, sosialisti, astmaatikko, nopeasti innostuva ja altis pettymään. Hänen hartiansa olivat leveät ja kaula lyhyt ja paksu samoin kuin hänen sormensakin: paksut ja lyhyet niin kuin jokaisesta olisi puuttunut yksi nivel. Shmuel Ashin kasvojen ja kaulan jokaisesta huokosesta puski hallitsemattomasti teräsvillaa muistuttavaa kähäräistä karvaa. Tämä karvoitus yhtyi hänen villisti kähertyviin hiuksiinsa ja hänen rintansa kiharapehkoon. Kaukaa katsottuna hän näytti kesät talvet kiihtyneeltä ja hikiseltä. Mutta läheltä kävi kuin iloisena yllätyksenä ilmi, ettei Shmuelin ihosta noussut suinkaan hapan hienhaju, vaan vauvantalkin hieno tuoksu. Hän juopui herkästi uusista ajatuksista, edellyttäen että nämä saapuivat älykkäissä pukeissa ja pitivät sisällään jonkin sortin risti-riidan. Mutta hän oli myös taipuvainen väsähtämään nopeasti, mikä saattoi johtua sydämenlaajentuman ja astman tuottamista vaivoista.

Kyyneleet herahtivat helposti hänen silmiinsä, mikä oli hänestä itsestäänkin hämmentävää ja miltei häpeäksi. Talviyönä aidan kupeessa maukua kissanpentu, joka oli kenties joutunut eroon emostaan ja loi riipaisevan katseen Shmueliin samalla kun kiehnäsi itseään hänen jalkoihinsa, sai hänet välittömästi liikuttumaan. Kurkkua puristavat kyneleet kihosivat silmiin silloinkin, kun Kino Edisonissa yksinäisyydestä ja epätoivosta kertovan keskinkertaisen elokuvan lopussa henkilöhahmoista se karskein osoittautui yksikaks jalomieliseksi. Ja niinpä kun Shmuel näki Sha'arei Zedek-sairaalan edessä riutuneen naisen ja lapsen nyyhkyttämässä

toistensa syleilyssä, tarttui itku häneen, olkoonkin että nainen ja lapsi olivat hänelle täysin tuntemattomia.

Tuohon aikaan itku oli naisten asia. Kyynelehtivä mies oli vastenmielinen, lähes inhottava, samaan tapaan kuin nainen, jonka leuasta puskee partakarvaa. Shmuelia hänen oma hentomielisyytensä nolotti ja hän yritti voimallisesti mutta tuloksetta tukahduttaa sen. Sisimmässään hän kuitenkin yhtyi herkkyyteensä kohdistuvaan pilkkaan ja hyväksyi jopa ajatuksen, että hänen miehisiytensä oli hiukan vajaa, minkä vuoksi hänen elämänsä melkoisella varmuudella valuisi hukkaan pääsemättä minkäänlaiseen määränpäähän.

Etkö mitään muuta pysty tarjoamaan kuin sääliä? hän aprikoi toisinaan itseinhon vallassa. Olisit voinut pistää kissan povellesi ja viedä takkisi suojissa kotiin. Estikö joku? Olisit voinut tarjota itkevälle naiselle ja lapselle apuasi. Ohjata lapsen parvekkeelle, antaa tälle kirjan ja pari pikku-leipää, ja istahtaa sitten naisen viereen vuoteelle keskustelemaan hiljaa siitä, mitä oli tapahtunut ja mitä sinä voisit tehdä hänen hyväkseen.

Muutamia päiviä ennen kuin Jardena oli jättänyt Shmuelin, hän oli sanonut tälle: ”Sinä olet kuin vallaton koiranpentu, viuhdot, elämöit ja mellastat, jahtaat omaa häntääsi istuessasikin – tai sitten sinä makaat päivätolkulla sängyssä jumissa kuin tuulettamaton talvipeitto.”

Edellisellä Jardena viittasi yhtäältä Shmuelin ainaiseen väsymykseen ja toisaalta johonkin piilevään vimmaan hänen käynnissään, joka näytti siltä kuin hän olisi aina ollut pinkaisemaisillaan juoksuun. Portaatkkin hän harppoi kiiwaasti kaksi kerrallaan. Vilkasliikenteiset kadut hän ylitti vinnottain, vauhdilla ja henkensä alttiiksi pannen, katsomatta oikealle tai vasemmalle, niin kuin olisi heittäytynyt kes-

kelle nujakkaa, tuuhea kikkarapää määrätietoisesti taistoa kohti kurkottaen, ruumis eteenpäin kallistuneena. Näytti siltä kuin Shmuelin jalat olisivat täyttä vauhtia ajaneet takaa hänen ruumistaan, joka ajoi takaa hänen päätänsä – kuin jalat olisivat pelänneet Shmuelin katoavan kadunkulman taakse ja jättävän ne seurastaan. Hän juoksi koko päivän, hengästyneenä ja kuumeisesti, ei siksi että olisi varonut myöhästytävänsä luennolta tai poliittisesta tapaamisesta, vaan siksi, että hän joka hetki aamusta iltaan asti pyrki saattamaan loppuun sen, mikä hänen osakseen oli langennut, vetämään yli kaikki päiväjärjestykseensä kirjatut kohdat kunnes voisi jälleen palata oman huoneensa rauhaan. Hänen elämänsä jokainen päivä tuntui hänestä uuvuttavalta esteradalta, jonka kierros alkoi aamuisella repäisyllä irti unesta ja päättyi hänen talvipeittonsa alle.

Jos vain oli kuuntelijoita, Shmuel piti mielellään luentoja, etenkin tovereilleen uuden sosialismin kerhossa: hän piti kovasti, kun sai selostaa, perustella, puntaroida, osoittaa vääräksi ja keksiä asiat uudelleen. Hän puhui pitkään ja nautiskellen, osuvin ja lennokkain sanoin. Mutta kun Shmuellille vastattiin, kun tuli hänen vuoronsa kuunnella muiden näkemystä, hän kävi kärsimättömäksi ja tarkkaamattomaksi ja häneen iski väsymys, joka pakotti sulkemaan silmät ja painamaan porroisen pään pehmeää rintaa vasten.

Hän nautti siitäkin, kun sai tilaisuuden paasata Jardenalle, purkaa ennakkoluuloja, kumota sovinnaisuuksia, luoda päätelmiä oletuksista ja oletuksia päätelmistä. Mutta kun Jardenana ryhtyi puhumaan, hänen silmäluomensa useimmiten valahtivat alas parin kolmen minuutin kuluessa. Hän torjui Jardenan syytökset siitä, ettei hän lainkaan kuunnellut, ja kun Jardenana pyysi häntä toistamaan sen mitä oli juuri

sanonut, hän vaihtoi puheenaihetta ja alkoi selostaa jotain Ben Gurionin kömmähdystä. Hän oli hyväsydäminen, antelias, täynnä suopeutta ja lempeää tahtoa kuin villasormikas, teki aina enemmän kuin parhaansa muita auttaessaan, mutta hän oli myös hämmentynyt ja kärsimätön. Hän unohti, mihin tarkkaan ottaen oli jättänyt toisen sukkansa, mitä vuokraisäntä oikeastaan oli halunnut häneltä tai kenelle hän oli lainannut luentomuistiinpanonsa. Silti hän ei koskaan hämmentynyt silloin, kun piti täsmällisesti siteerata Kropotkinin kuvausta Netšajevista heidän ensimmäisen tapaamisensa jälkeen tai seuraavan kahden vuoden kuluessa. Tai todeta, kuka Jeesuksen opetuslapsista oli muita vähäpuheisempi.

Vaikka Jardena rakastikin Shmuelin lyhytjännitteisyyttä, avuttomuutta ja sitä luonteenlaatua, joka Jardenan mielestä sopi kuvaamaan hyväntahtoista ja yli-innokasta piskiä, joka jaloissa veuhtoessaan roiskii kuolat polville, päätti hän silti erota Shmuelista. Jardena myöntyi kosintaan, jonka oli esittänyt hänen entinen poikaystävänsä, tunnollinen ja vaitealias hydrologi nimeltään Nesher Sharshevski. Tämä sadevesikerännän asiantuntija osasi melkein aina arvata Jardenan kulloisenkin toiveen. Päivänä, joka oli ulkomaisen kalenterin mukaan Jardenan syntymäpäivä, Nesher Sharshevski osti Jardenalle viehättävän kaulahuivin ja kahta päivää myöhemmin, heprealaisen kalenterin mukaisena syntymäpäivänä, hän antoi tyyriin itämaisen maton. Hän muisti jopa Jardenan vanhempien syntymäpäivät.

2.

Kolmisen viikkoa ennen Jardenan häitä Shmuel työsti yhä epätoivoisesti maisterintutkielmaansa, jonka otsikko oli ”Jeesus juutalaisten silmin”. Hän oli käynyt työhön suunnattoman innokkaana, sähköistyneenä siitä puhdistista, jonka hänen uskalias oivalluksensa aiheutta valitessa oli mieleen virittänyt. Mutta kun hän oli perehtynyt yksityiskohtiin ja lähteisiin, oli käynyt selväksi, ettei oivalluksessa ollut mitään uutta – se oli ilmestynyt painettuna jo ennen hänen syntymäänsä, viitteenä lyhyessä artikkelissa, jonka oli 1930-luvun alussa kirjoittanut hänen tavattoman etevä opettajansa, professori Gustav Yom-Tov Eisenschloss.

Myös uuden sosialismin kerhossa puhkesi kriisi. Kerholla oli tapana kokoontua kahdeksalta keskiviikkoiltaisain savuisessa ja matalalaidioisessa kahvilassa yhdellä Jagia Kapajimin sivukujista. Käsityöläiset, putkimiehet, sähkömiehet, maalarit ja kirjanpainajat kokoontuivat sinne aika ajoin pelaamaan backgammonia, mikä teki kahvilasta kerhon jäsenten miehissä jossain määrin proletarisen paikan. Vaikka muurarit ja radionkorjaajat eivät tavanneetkaan istuutua samaan pöytään kerholaisten kanssa, saattoi silti joku heistä kysyä tai

kommentoida jotakin pöydän parin päästä tai toisinpäin: joku kerholainen saattoi lähestyä pelottomasti backgammonin pelaajia ja pyytää työläiseltä tulta tupakkaansa.

Pitkällisten kiistojen jälkeen miltei kaikki kerholaiset hyväksyivät Neuvostoliiton kommunistisen puolueen 20. edustajakokouksen paljastukset, jotka koskivat Stalinin hirmuhallintoa. Tosin joukossa oli jääräpäitä, jotka vaativat tovereitaan tutkistelemaan uudestaan ei vain uskollisuuttaan Stalinille, vaan myös suhdettaan proletariaatin diktatuurin ytimeen sellaisena kuin Lenin sen oli hahmotellut. Kaksi toveria meni jopa niin pitkälle, että etääntyi omaksi lahekokseen ja käytti nuoren Marxin näkemyksiä haastaessaan Marxin myöhempiä raudanlujia oppeja. Kun Shmuel Ash pyrki hidastamaan hajoamisprosessia, julistivat neljä kerhon kuudesta toverista eroavansa porukasta ja perustavansa oman solun. Noiden neljän eroajan joukossa olivat myös kerhon kaksi naisjäsentä, joita ilman ei ollut järkeä jatkaa.

Samassa kuussa Shmuelin isä hävisi vuosien mittaisen taistonsa, jota hän eri oikeusinstansseissa oli käynyt pienessä haifalaisessa yrityksessä (Lokki Oy, Karttapiirustusta ja ilmavalokuvausta) työskennellyttä vanhempaa kollegaansa vastaan. Shmuelin vanhemmat joutuivat lakkauttamaan kuukausiavustuksensa, jolla Shmuelia oli tuettu hänen opintojensa alusta asti. Niinpä Shmuel meni pihalle, haki roskakatoksen takaa muutaman käytetyn pahvilaatikon, vei ne vuokrahuoneeseensa Tel Arzassa ja tunki päivien mittaan niihin umpimähkään kirjojaan, vaatteitaan ja tavaroitaan. Hänellä ei kuitenkaan ollut mitään käsitystä siitä, minne hän voisi muuttaa.

Muutamana iltana Shmuel kuljeskeli sateisilla kaduilla pöllämystyneenä kuin talviuniltaan hereille ärsytetty karhu.

Työläästi lönyttäen hän kynti keskikaupungin katuja, jotka olivat miltei tyystin ihmiselämää vailla koleaan sään ja tuulen vuoksi. Yhden jos toisenkin kerran pimeään laskeuduttua hän seiso i hievahtamatta sateessa yhdellä Nahalat Shivan kujista ja tuijotti Jardenan entisen asuintalon rautaista porttia. Toisinaan hän huomasi askeltensa vieneen hänet epähuomiossa kauas tuntemattomiin talvisiin kaupunginosiin – Nahlaotiin, Beit Israeliin, Ahwaan tai Musraraan –, ja tarpoi siellä lätäköissä väistellen tuulen kaatamia roska-pönttöjä. Pari kolme kertaa hän oli kumauttaa eteenpäin puskevan ruokkoamattoman päänsä betonimuuriin, joka erotti israelilaisen Jerusalemin jordanielaisesta.

Hajamielisenä hän jäi tarkastelemaan lommoontuneita kylttejä, jotka varoittivat ruosteisten piikkilankavyyhtien seasta: *Pysähdy! Raja vvyöhyke! Varo miinoja! Vaara – ei-kenenkään-maata!* Ja vielä: *Huomio – pian olet vihollisen tarkka-ampujien ulottuvilla!* Shmuel epäröi kylttien keskellä niin kuin edessä olisi ollut vivahteikas ruokalista, josta hän joutuisi nyt valitsemaan makunsa mukaisesti.

Useimpina iltoina hän vaelteli näin, luita myöten märkänä ja partareuhka vettä noruen, tärisi kylmästä ja epätoivosta kunnes raahautui täysin uupuneena takaisin vuoteeseensa ja käpertyi sinne seuraavaan iltaan saakka. Hän väsy helposti, mahdollisesti sydämensä laajentuman vuoksi. Iltahämärissä hän nousi jälleen vaivalloisesti ylös, verhoutui edellisillan vaelluksesta vielä kosteisiin vaatteisiin ja takkiin – ja taas kantoivat jalat hänet kaupungin laidalle Talpiotiin ja Arnonaan saakka. Vasta kun matka tyssäsi Ramat Rachelin kibbutsin portille, jossa epäluuloinen vartija valaisi hänen kasvonsa taskulampulla, hän kääntyi kannoillaan ja suuntasi kotiin pakomatkalaisen hermostunein ja

vauhkoin askelin. Kotona hän hotki kaksi viipaletta leipää *labanen* kera, levitteli märät vaatteensa kuivumaan ja kaitautui sitten vällyihin yrittäen pitkän aikaa turhaan saada itsensä lämpimäksi. Lopulta hän nukahti ja nukkui seuraavaan iltaan asti.

Kerran hän näki unta tapaamisesta Stalinin kanssa. He kohtasivat sen nuhjuisen kahvilan matalassa takahuoneessa, jossa uuden sosialismin kerho tapasi kokoontua. Stalin käski professori Gustav Eisenschlossin hoitamaan pois Shmuelin isän kaikki ongelmat ja taloushuolet, ja Shmuel puolestaan esitteli Stalinille Siioninvuorella sijaitsevan Dormitio-luostarin katolta Itkumuurin pätkää, joka pysyi panttivankina rajan toisella puolen, Jerusalemin jordanialaisessa osassa. Hän ei onnistunut selventämään viikisiensä piilossa hihittelevälle Stalinille sitä, miksi juutalaiset olivat kieltäneet Jeesuksen ja miksi nämä yhä itsepintaisesti niskuroivat. Stalin kutsui Shmuelia Juudakseksi. Unen lopussa häivähti myös Neshar Sharshevskin luiseva hahmo, joka ojensi Stalinille pahvilaatikossa vikisevän koiranpennun. Shmuel heräsi vikinään ja epämiellyttävään tunteeseen siitä, että hänen mutkikkaat selityksensä olivat vain pahentaneet tilannetta, koska ne olivat herättäneet Stalinissa ylenkatseen ohella myös epäluuloja.

Sade ja tuuli rummuttivat huoneen ikkunaa. Parvekkeen kaiteeseen kiinnitetty peltinen pyykkisoikko kumahteli kolikosti pystypinnoja vasten varsinkin sitten kun myrsky alkoi aamua kohden voimistua. Kaksi koiraa, jotka olivat kaukana hänestä ja kenties toisistaankin, eivät lakanneet haukkumasta koko yönä, väliin tosin haukku vaimeni ja muuttui ulvonnaksi.

Niin Shmuelin mielessä virisi ajatus, että hän lähtisi Jerusalemissa ja etsisi itselleen yksinkertaisen työn jossain kaukana – kenties yövartijan paikan Ramonin vuorilta, jonne kuuleman mukaan oltiin perustamassa uutta erämaakaupunkia. Mutta sillä välin saapui kutsu Jardenan häihin: Jardenan ja hänen tunnollinen hydrologinsa Neshar Sharshevski, tuo sadevesikerännän asiantuntija, olivat ilmeisesti kovalla tohinalla pystyttämässä hääkatosta. He eivät olleet malttaneet odottaa edes talven loppuun saakka. Shmuel päätti yllättää heidät ja koko seurueen vastaamalla kutsuun myönteisesti: vastoin kaikkea ennakkointia hän ilmaantuisi paikalle äänekkäänä ja riemuitten, hymyilisi ympäriinsä ja taputtelisi kaikkia olalle; saapuisi odottamattomana vieraana keskelle intiimiä seremoniaa, johon vain perheenjäsenten ja läheisimpien ystävien muodostaman ytimen oli määrä osallistua, sen jälkeen yhtyisi täysillä juhlaan, ottaisi osaa ilonpitoon ja antaisi ohjelmaan oman taiteellisen panoksensa esittämällä kehitetyn imitaationsa professori Eisenschlossin puheenparresta ja maneereista.

Mutta Jardenan häiden aamuna Shmuel Ash sai pahan astmakohtauksen, jonka vuoksi hän joutui raahautumaan klinikalle. Siellä hänen tilaansa yritettiin tuloksetta auttaa inhalaattorin ja allergialääkkeiden avulla. Kun vointi paheni entisestään, hänet vietiin klinikalta Bikur Cholimain sairaalaan.

Jardenan vihkimisen ja häiden aikaan Shmuel oli tehosastolla, ja koko häilyön hän vietti happimaski kasvoillaan. Seuraavana päivänä hän päätti viivytyksettä lähteä Jerusalemissa.

3.

Joulukuun alussa, samana päivänä kun Jerusalemissa alkoi tihuuttaa räntää, Shmuel Ash ilmoitti professori Gustav Yom-Tov Eisenschlossille ja muille opettajilleen (historian ja uskontotieteiden laitoksilla), että hän lopettaisi opintonsa. Ulkona *wadissa* ajelehti sumunriekaleita, jotka Shmuelista näyttivät nuhruisilta pumpulitupoilta.

Professori Eisenschloss oli pieni ja kuivakka mies, jonka silmälasien linssit olivat paksut kuin olutlasin pohjat ja jonka kulmikkaat ja terävät liikkeet toivat mieleen käkikellon pikkuruisesta ovesta ponnahtavan linnun. Hän pöyristyi kovin kuullessaan Shmuel Ashin aikeista.

”Mitä ihmettä! Kuinka kummassa? Mikä meihin nyt iski? Jeesus juutalaisten silmin! Edessämme avautuu mitä verrattomin ja hedelmällisin tutkimuskenttä! Gemarassa! Toseftassa! Meidän viisaidemme midrasheissa! Perimätiedossa! Keskiajalla! Olemme tekemäisillämme tärkeän läpimurron! Niin että mitä? Kenties sittenkin vain hissunkisun palaamme tutkimuksen pariin? Jättää nyt homma kesken – epäilyksettä annamme noinkin ikävän aatteen olla!”

Tämän sanottuaan hän hönkäisi nenän kautta silmä-

laseihinsa ja kiillotti linssit pontevasti ryppyisellä nenällinalla. Äkkiä hän ojensi kätensä miltei väkivaltaisen lujaan puristukseen ja totesi erilaisella, jokseenkin vaivaantuneella äänellä:

”Vaan jos, herra paratkoon, on kyse materiaalisista huolist, lienee olemassa jokin hienovarainen tapa kerätä pikkuinen avustus.” Jälleen hän puristi rajusti Shmuelin kättä niin, että tämän luista pääsi vaimoa rusahdus, ja julisti siten vimmaisesti:

”Me emme noin vain anna periksi! Emme luovu Jeesuksesta, emme juutalaisista, emmekä sinusta! Me saatamme sinut takaisin velvollisuuksiesi pariin!”

Lähdettyään professori Eisenschlossin toimistosta Shmuel huomasi hymyilevänsä, kun hän käytävässä muisti opiskelijapirskeet, joissa hän itse oli kunniakkaasti esiintynyt Gustav ”Jontef” Eisenschlossin roolissa; tämä singahti aina paikalle niin kuin käkikellon käki pikkuruisesta ovesta ja posmensi monikon ensimmäisessä persoonassa opettavaiseen äänensävyyn, kaiketi samaan tapaan kuin puhui myös vaimolleen makuuhuoneessa.

Tuona iltana Shmuel Ash laati kirjoituskoneella ilmoituksen, jossa hän kertoi odottamattoman muuton vuoksi myyvänsä edullisesti pienen Philips-merkkisen radiovastaanottimen (bakeliittia), Hermes Baby -kirjoituskoneen, käytetyn levysoittimen ja sen kera parisenkymmentä levyä: klassista musiikkia, jazzia ja chansoneita. Hän kiinnitti ilmoituksen korkkitaululle, joka oli Kaplan-rakennuksessa kellarikahvilaan vievien portaiden juuressa. Ilmoituksia, juulisteita ja mainoksia oli läjäpäin niin, että hän joutui pistämään omansa toisen, pienemmän ilmoituksen päälle. Hautatessaan sinertävää lappusta Shmuel ehti huomata, että

siinä oli viisi kuusi riviä tekstiä kirjoitettuna säntillisellä ja siroilla naisen käsialalla.

Sitten hän kääntyi ja lähti laukkaamaan kohti linja-autopysäkkejä kampusalueen portin luona. Hänen kiharainen lampaanpäätänsä näytti puskevan voimalla eteenpäin niin kuin se olisi yrittänyt karata paksulta kaulalta, josta se nousi esiin. Mutta neljän–viidenkymmenen askelen kuluttua, hänen juuri ohitettuaan Henry Mooren pronssipatsaan, tuon kookkaan, karkeasti veistetyin, vihertävän naishahmon, joka istui toisen pakaransa varassa ja jonka yllä oli yksinkertainen kaapumainen vaate, hän käännähti äkkiä kannoillaan ja räväsi takaisin Kaplan-rakennukseen ja ilmoitustaululle kahvilan portaiden juuressa. Paksut ja lyhyet sormet rullasivat joutuisasti syrjään hänen oman tyhjennysmyynti-ilmoituksensa, niin että lopulta hän pystyi toistamiseen ja taas toistamiseen lukemaan sen minkä oli hetkeä aiemmin itseltään kätkenyt:

Seuraa haetaan

Naimaton ja keskustelutaitoinen, historiasta kiinnostunut humanististen tieteiden opiskelija saa paikan. Tarjolla ilmainen asuinsija ja vaatimaton kuukausikorvaus henkilölle, joka pitää viiden tunnin ajan iltaisin seuraa kultturellille ja sivistyneelle seitsemänkymmenvuotiaalle invalidimiehelle. Mies kykenee enimmäkseen huolehtimaan itsestään ja on vailla pikemmin keskustelukumppania kuin avustajaa. Henkilökohtaista haastattelua varten tulee saapua ma-pe klo 4–6 iltapäivällä osoitteeseen: Rabbi Elbazin kuja 17, Sha'arei Hesed (kysykää Ataljaa). Poikkeuksellisista olosuhteista johtuen tulee paikanhakijan etukäteen allekirjoittaa vaitiolosopimus.

AMOS OZ on nyky-Israelin kirjailijoista kansainvälisesti tunnetuin. Hänen teoksiaan on käännetty yli kolmellekymmenelle kielelle. Oz ottaa osaa rauhantyöhön toimien aktiivisesti juutalaisten ja arabien kohtaamisen ja rauhallisen rinnakkaiselon puolesta. Hän on saanut tuotannostaan useita arvostettuja kirjallisuuspalkintoja. *Juudas* oli Man Booker -palkintoehdokas ja palkittiin International Literature Awardilla.

Mestarikertojan 1950-luvun Jerusalemiin sijoittuvassa sydämellisessä romaanissa yhdistyvät nuoren miehen kasvutarina ja syvälinen tutkielma petoksesta.

”Kriisiin ajautuvan nuorukaisen kautta Oz esittää ajatuksia herättäviä ideoita petteureista, liikuttavan puheenvuoron Israel–Palestiina-konfliktin kovasta hinnasta ja sydämeenkäyvän vetoomuksen myötätunnon puolesta.”

PUBLISHERS WEEKLY

”Yhdistäen taiten empatiaa ja provokaatiota Oz tutkii petosta, sotaa ja halua.”

MAIL ON SUNDAY

Päälyly: Emmi Kyytsönen

